

Folyós

A folyók azok, amelyek már az ősidők óta összekötötték az embereket, később a népeket, nemzeteket is. Az alábbiakban olyan települések nevei olvashatók, amelyek folyó, illetve patak partján épültek. Ha e vízfolyások első betűit egymás mellé soroljátok, egy nevezetes óda részlete válik olvashatóvá (Jankovich Ferenc fordításában). Mi a mű, amiből idézünk, s ki a szerző? (Könnyítésül az egyes országok nemzetközi gépkocsijelét is megadjuk, amelyben az adott település található.)

**SZEGED (H) – HÖGSBY (S) – BERLIN (D) – RAJAC (SRB) – VARSÓ (PL) – ÉRMINDSZENT/Ady
Endre (R) – GENF (CH)**

LJUBLJANA (SLO) – LAVARA (GR) – PÁRIZS (F) – ZARAGOZA (E) – MOSTAR (BIH)

**LIÉGE (B) – INNSBRUCK (A) – VILNIUS (LT) – POZSONY (SK) – DREZDA (D) – SZENTPÉTERVÁR
(RUS)**

PAPENBURG (D) – PRÁGA (CZ) – SÁROSPATAK (H) – STEYR (A) – RIJEKA (HR).

Anagrammák

Az anagrammák olyan kifejezések, melyeket más szó vagy szavak betűinek felcserélésével kapunk. Rejtvényünkben magyarországi nemzetiségi származású híres személyek névbetűit kevertük össze. (Könnyítésül foglalkozásukat és nemzetiségüket is jelezzük.) Kik ők?

ADUNK RITKA SORS – költő (lengyel)

BAJOR SÓSKA – fafaragó, író (beás cigány, 1920-1992)

BÁLNAISTENT VISZ – pedagógus, író (horvát, 1941-2001)

BARLANGOKÉ – klarinétos, költő (német)

CÉLOK VIHARA – költő, műfordító (német, 1949-1998)

CIRMOS VEGYES FARM – filmrendező, forgatókönyvíró (bolgár, 1923-1997)

CSIGADÉZSMA – író, költő, grafikus (roma)

ÉBER NYÁRI IMA – történész, népművelő, író, költő (román)

ESTI ÁRAK – újságíró, író, szerkesztő (német)

IMÁRA ZÁROK – néprajzkutató, muzeológus, író (szlovén)

INSTANT ÁSVÁNYDRESSZ – festő (roma)

DELFIN UTASA UNJA – énekes, zenekarvezető, énekpedagógus (görög)

Ráadás egy csattanó

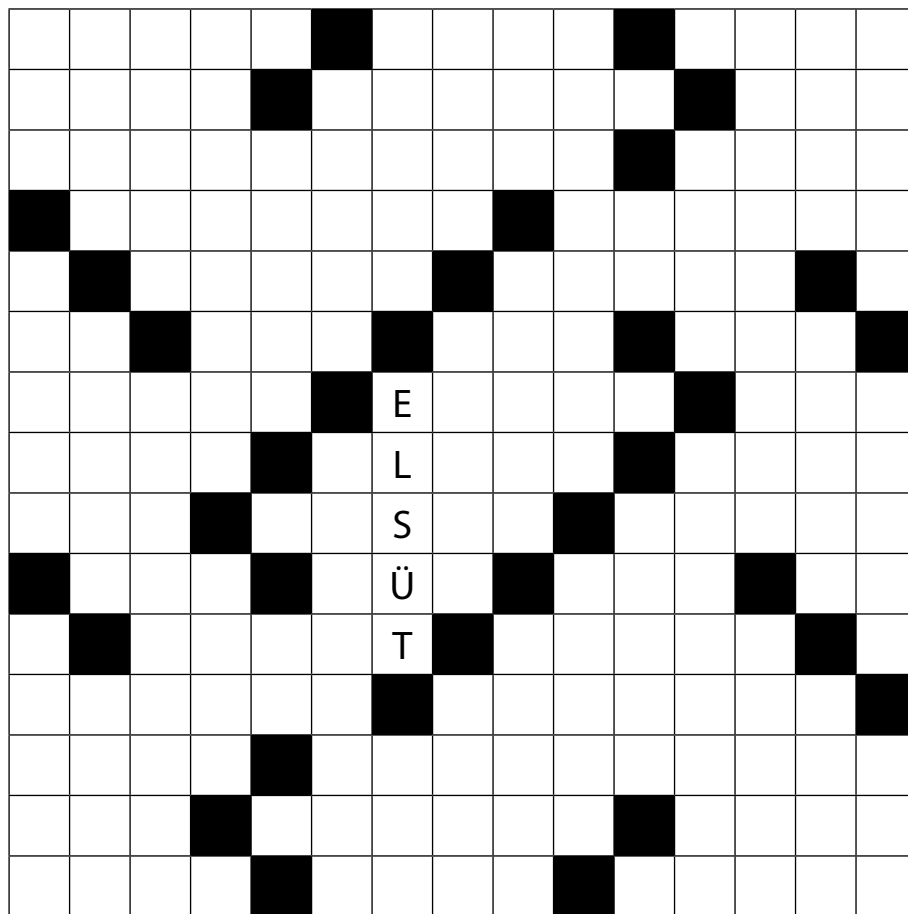
Dankó Pista cigányprimás, nótaszerző (nótakirály?) sok mindenben első volt. Az első cigány művész volt a világon, akinek közadakozásból szobrot emeltek (ma is Szeged ékessége), s akiről műsorszóró rádiót neveztek el, akinek életéről játékfilmet forgattak. Már életében verseket, novellákat írtak róla. Olyan tisztelőket és barátokat szerzett, mint Ady Endre, Móra Ferenc, Pósa Lajos, Juhász Gyula, Gárdonyi Géza, Tömörkény István, Rákosi Viktor...

Egy közszájon forgó történet szerint, amikor Szentpéterváron muzsikált, „minden oroszok cárja” annyira fellelkesült a hallatán, hogy az előadás végén elismerésként egy drága ékköves gyűrűjét húzta Dankó ujjára. A többi gazdag meghívott sorra követte a példát (ki elragadtatásában, ki csak azért, hogy ne maradjon szégyenben a cár s a többi főnemes előtt), ők is saját gyűrűikkel jutalmazták. Amikor zenekara nagybőgőse ezt látta, így sóhajtott fel:

„Istenem!

Megfejtés az anekdota csattanója.

A megadott betűcsoportokat és szavakat – öt kivételével – az ábrába írva, majd a megmaradtakat helyes sorrendbe állítva, az anekdota csattanója is megismerhető. (Egy szót, segítségként előre beirtunk.)

Tízbetűs:

BUZDÍTÁSRA,
KAPKODÁSON

Kilencbetűs:

ZENEÓVODA, ZSOMBÉKOS

Nyolcbetűs: ALVAJÁRÓ,
FELESBEN, LÉKELÉSI,
MÓNIKÁJA

Hétbetűs: CSUPASZ,
EREDETI, SAJÓJÉG

Hatbetűs: IGENMÓD, ISTENI,
SZÉLES, KESERV

Ötbetűs: AGÁTA, ALÁJA,
ALATT, APRÓT, AUDIO,
AVATÓ, BÉGET, BÓKFI,
BORIS, BOZSÓ, ~~ELSÜT~~

EREJE, ESDEK, FLÓTA,
GÉSÁK, HADRA, HAJÍV,
HARAG, IDEJÚ, ITTAS,
LÁBON, LABOR, LÁPRA,
LELLE, ODÁZÓ, ODETT,
OKÍTÓ, PRÓZA, TESZT

Négybetűs: ADAT, ALOM,
DÉKY, ERAE, ÉRÁÉ, GRÁF,
ILON, JÖTT, KÓSA, LESI,
MÉLY, MIÉRT, NADA,
ONOD, ORSI, OTTÓ, RÁÁS,
SZED, SZIA, ZÉNÓ

Hárombetűs: ASI, ELU, ENO,
ÉZÚ, HPV, LÉK, LÜA, NEM,
OMO, ÓVA, OVI, PDÁ, RIO,
SMM, USA

Kétbetűs: AB, GE, ÓA, SÍ

Betűrendben

A következő közmondások minden egyes szavát külön-külön betűrendbe állítottuk. Ügyes visszakeverés esetén tizenöt népi bölcsesség válik olvashatóvá.

AIK DEÉKRZ, ENM EEÉGLTVY.
(lengyel közmondás)

A ÓSZ EEHLT GGÍÓRY, ED EÉGMR IS.
(örmény közmondás)

CDEEEJKLS AGNORSY, GDKLNOOOZZ AALNSS!
(görög közmondás)

AH ÉKT AAKRSZ EIKLNÚT, ABFEKLNLU ÍTZ ÁIKMS.
(ruszin közmondás)

A ÁFIKKÓ SI AÉKKNT CCEEEGIKNRSS, AGHOY AZ DIÓS AÁDMR EEÉKLN.
(német közmondás)

DÉEEGLLNS BEEÉKZ EN ADJ ADKORT!
(román közmondás)

ÁSZZ ÁGOORSTZ BBKNNÖY EEGIIMMNR, IMNT EGY BEEMRT.
(bolgár közmondás)

EÉIKRSTZ ÁÁNSSTZ, EÉIKRTSZ EÉKNRY; ÁHIMOORRSZ ÁÁNSSTZ, ÁHIMOORRSZ EÉKNRY.
(bunyevác közmondás)

EMN A ADEEENRRV EISTZ AÁPPP A AOPPT.
(szerb közmondás)

ÉJKR AZ DEEEÉGLLLNÓST AÁCNOSTT ÉS DDET AZ EEEÉJKLLNÓTZ!
(zsidó közmondás)

AIK EÉIKKLS, AAÁGLMNÖV ESTZ AORSSTZ.
(szlovák közmondás)

ÉGM A AABGLM IS AACDOPS, AH EÉGMRS.
(cigány közmondás)

AEIKKN EESZ CINNS, AAKNN A ÁCKOSV ES ÁCILNS.
(magyar közmondás)

AIK AAGITZ DMNO, DJNOTU AGNORSY FINTU.
(szlovén közmondás)

AZ ABOOST AINNY DÉÉKRST DTU EEFILNNT, GHOY EERZ BCLÖS EMS EEEFHILLT EGM.
(ukrán közmondás)

Számozó

A lenti négyzethálóban a 200 éve elhunyt magyar politikus, közíró, Mocsáry Lajos egy, a nemzetiségekről vallott fontos gondolatát rejtettük el. A megfelelő betűk helyét számokkal jeleztük. Ugyanazon betű helyén mindig ugyanaz a szám található. Az alatta felsorolt meghatározásokra adott helyes válasz betűit helyettesítő számok is rendre megegyeznek a hálózatban szereplőkkel, így általuk a feladvány szövege is olvashatóvá válik.

8	12	15	4	6	17	16	6	3		2	14	14	22	11		7	9	18	18
	14	1	17	1	6	3	-	4		8	22	21	2		20	4	6	6	24
2		15	4	11	9	6	3		13	11	16		20	24	6	17	4	6	-
7	13	11	4		6	25	4	11	15	19		6	13	10	4	3	3	4	11
	14	1	17	1	6	3	-	4		15	4	11	9	3		13	11	6	24
				23	13	3	4	5	5	13	18	23	4	6					

Meghatározások:

1./ Lakatos Menyhért egyebek mellett cseh, francia, német, bolgár, holland, finn, lengyel, román és szlovén nyelvre is lefordított regénye regény szerzője:

(7, 9, 5, 14, 12, 5 / 3, 13, 10, 4, 3)

2./ Az Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat 2003-ban ezt a magyarországi romfalut nyilvánította a Magyarországi Lengyelség Történelmi Emlékhelyévé:

(17, 4, 21, 4, 6, 3)

3./ ... párnája (Závada Pál, egy magyarországi szlovák közösség mindennapjait bemutató regénytrilógiájának első kötete):

(8, 2, 17, 15, 24, 18, 2)

4./ II. Rákóczi Ferenc fejedelem a magyar szabadság pártjára állt ruszinságot a leghűségesebb népének nevezte. E megtisztelő cím latinul került be a köztudatba, máig is így emlegetik:

(18, 4, 6, 5 / 7, 24, 17, 4, 11, 24, 5, 5, 24, 20, 2)

5./ Örmény származású magyar szabadsághős, altábornagy, az aradi vértanúk egyike:

(3, 24, 5, 5 / 4, 21, 6, 16)

6./ Dimanopulu Afrodité (1965-) Domján Edit-díjas görög nemzetiségű magyar színésznő Huszka Jenő e nagyoperettjében alakította a főszerepet: a magyar szabadsághős osztrák Lebstück Máriát.

(20, á, 21, 24, 2 / 7, 16, h, 2, 17, 6, 2, 18, 25)

7./ A részben Ternovszky Béla (1943-) által rendezett Kérem a következő! magyar televíziós rajzfilmsorozat főszereplő baglya és a német-magyar együttműködésben készült mesefilm, általa rendezett vidám kis rajzfilmkiboldja (Éder mester lakótársa):

(17, 21./23, 1, 23, 22 [és] 10, 1, 20, 1, 3, 11, 24)

8./ A Keménykalap és krumpliorr ifjúsági kalandfilmsorozatban Alfonzó (Markos József, 1912-1987) által megformált elátkozott fagyaltos neve:

(23, 2, 18, 2, 20, 13, 21, 24)

9./ A Janikovszky Éva Málnaszörp és szalmaszál című regényéből – Rajz János, Hintsch György és Ullmann Mónika főszereplésével – Palásthy György rendezésével forgatott, 1971-ben bemutatott gyerekmű című film címe:

(13, 18, 24, 18 / 13, 21, 16 / 7, 19)

10./ Zorán Romantika című slágerének (Presser Gábor-Sztevanovity Dusán szerzeménye) első sora „Kedves, elviszlek oda, hol senki sem ismer,,

(17, 4 / 13, 21, 14, 4, 20 / 2 / 5, z, 22, 14)

11./ A Pál utcai fiúk főhőse:

(6, 4, 20, 4, C, 5, 4, 3 / 4, 21, 6, 16)

12./ Dunyov István bolgár származású magyar honvédszázados, az 1848/49-es szabadságharc csatahőse, hadbírója, a Garibaldi vezette olasz szabadságharc ezredese volt. Budapesten ebben a kerületben neveztek el róla utcát:

(2, 6, 18, 25, 2, 11, 7, 12, 11, 17)

13./ Balogh Szilárd, magyarországi horvát nemzetiségű, Pulitzer Emlékdíjas televíziós újságíró, író (Pokoli történetek, Mokka, Napló) e, 17 éves korában felvett nevének közismert:

(15, 1, 8, 24, 14, 25 / 14, 15, 21, 14, 3, O)

14./ Edvin Marton, a magyarországi születésű, anyai ágon ukrán származású világhírű magyar hegedűművész eredeti neve:

(C, 5, 19, 21, 25 / 11, 2, 8, O, 5 / 4, 17, 15, 24, 6)

15./ Gozsdu Manó (Emanoil Gojdu) egykori magyarországi román jogász, politikus volt. Az 1860-as évektől töltötte be aház titkári tisztét

(7, 16, 21, 4, 6, 17, 24)